

BEHOV ATT MINSKA INLÄCKAGET TILL AVLOPPSNÄTET **Gränsälvscommissionen publicerade avloppsutredning för Tornedalen**

Finsk-svenska gränsälvscommissionen har utfört en utredning av avloppshanteringen inom Torne vattendistriktets kommuner som är Kiruna, Pajala, Övertorneå, Haparanda, Enontekis, Muonio, Kolari, Pello, Ylitornio och Torneå. Utredningen heter "Avloppshantering i Torne internationella vattendistrikt -inventering, bedömning och åtgärdsförslag"

Syftet med utredningen är att samla information om nuläget inom avloppshanteringen, öka samarbetet mellan kommuner och myndigheter samt främja gränsöverskridande samarbete inom vattenförvaltning för de gemensamma vattnen. I slutet ges några rekommendationer som syftar till minskade näringsämnesbelastningen (fosforhalter) och minskad påverkan från dagvatten och hushåll som inte är anslutna till reningsverk.

Olikheter i miljötillståndens krav

Många likheter men även skillnader i avloppshanteringen längs gränsälvarna har framkommit mellan länderna. Likheter inom lagstiftningen grundas i EU:s avloppsdirektiv som dock tolkas olika i Sverige och Finland. Till exempel de tillståndspliktiga anläggningarna i Finland är mindre än de i Sverige (i Finland 100 personekvivalenter medan Sverige 2000 personekvivalenter.)

Det finns skillnader i hur kraven på reningsverken ser ut i miljötillstånden. Reningsverken kan ha enbart haltkrav (vanligare i Sverige) medan samtliga finska reningsverk i gränsälvarnas avrinningsområde har krav på både halt och reduktion av fosfor och/eller BOD.

Tillskottsvatten ökar kostnader

I enkäten kom det fram att åtgärder för att reducera inläckaget är nödvändiga i flera kommuner i avrinningsdistriktet. Mängden inläckande dagvatten till avloppsrören medför problem i reningsprocessen och orsakar högre driftkostnader. Klimatförändringarna medför mer nederbörd som också ökar utmaningarna för reningsverken.

Vanlig förbrukning av dricksvatten brukar normalt ligga runt 140-160 liter per person och dygn. Sett till mängden inkommande vatten som redovisats överstiger samtliga kommuner detta vilket kan tyda på inläckage. En normal nivå av totalt inkommande vatten (avlopps och tillskottsvatten) till reningsverk är mellan 200-500 liter per person/dygn. Till exempel Kiruna har ett inkommande flöde på 770 liter per person/dygn.

Det finns en stor variation mellan kommunerna i hur stor budget som funnits för renovering av reningsverk (under de senaste åren från ca 50 kronor till ca 1000 kronor

2020-09-24

per person). Skillnaden beror troligtvis på om kommunen har gjort större investeringar eller om det endast varit löpande underhåll.

Enskilda avloppsanläggningar

I både Sverige och Finland finns det likande krav på rening av fosfor och organiskt material vid enskilda avlopp. En skillnad mellan länderna är att i Sverige har kommunen möjlighet att uppskatta antalet enskilda avlopp eftersom de ansvarar för slamtömningen av enskilda brunnar. I Finland sköts slamtömningen helt privat (av privata företagare efter beställning från fastighetsägare). Därför vet man inte direkt antalet enskilda avlopp i Finland.

Utredningens genomförande

Till utredningen samlades informationen genom att intervjua reningsverkens ledande personal och miljömyndigheter. Projektet startades år 2017 med ett gemensamt möte i Kolari Lappeen. Syfte med denna utredning var att samla information om avloppsvattenhanteringen samt göra åtgärdsförslag för utvecklingsarbete.

För att definiera nuläget har en översiktlig inventering av befintliga förhållanden utförts. Detta har gett en sammanställd bild av miljötillståndsvillkoren, samt hur villkoren har uppnåtts i avloppsanläggningarna, personalresurser, drift, underhåll, teknisk kunskap, miljötillsyn och antal enskilda avlopp i kommunerna. Med hjälp av rapporten kan jämförelser göras mellan de olika kommunernas avloppsvattenhantering och drift av verksamheterna.

Finsk-svenska gränsälvscommissionen hoppas att denna rapport väcker intresse om betydelsen av god vattenkvalitet i vår gemensamma miljö samt vikten av hållbart nyttjande av våra vattenresurser.

Rapporten finns på svenska och på finska på kommissionens hemsida www.fsgk.se/Aktuellt

Kommissionen har även beställt en mindre upplaga. Rapporten levereras till områdets kommuner.

KONTAKTUPPGIFTER:

Gränsälvscommissionen www.fsgk.se
Kansliet: tel. +46 (0)922 61680 eller +46 72 211 3491
e-post: info(at)fsgk.se
Twitter @Tornionjoki